

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 31 » * У К Р А І Н А * 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українська мова та література з методикою навчання»

для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

Київ – 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Проголосовано	21.09/19
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« » »	20 19 р.

Розробник:

Порядченко Леся Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту

Викладачі:

Порядченко Леся Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 6 від 9 січня 2019 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01
«Дошкільна освіта»

« 09 » 01 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 012.00.01 «Дошкільна освіта» О.А. Половіна

Робочу програму перевірено

« 31 » 01 2019 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>«Українська мова та література з методикою навчання»</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/ 120	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістовий модулів із розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	26	4
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами теоретичних відомостей, ustalених норм сучасної української літературної мови; розвиток й удосконалення мовних і мовленнєвих умінь і навичок, необхідних для формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів – учителів початкових класів; розкриття наукових концепцій дидактико-методичних понять, методів і технологій ознайомлення з літературними творами для дітей; засвоєння студентами основних етапів розвитку дитячої літератури та основ літературознавства; формувати вміння сприймати літературний твір для дітей як мистецтво слова; вивчення теоретико-практичних питань організації навчання української мови у початкових класах, мовної підготовки молодших школярів відповідно до державних і європейських стандартів; висвітлення наукових концепцій, розкриття сутності дидактико-методичних понять, методів і технологій сучасного уроку української мови у початкових класах.

Завдання навчальної дисципліни:

–оволодіння мовними знаннями і вміннями з основних розділів української мови; усвідомлення їхньої практичної значущості для формування мовної особистості майбутнього педагога; засвоєння і закріплення знань і умінь із навчальної дисципліни;

розуміння важливості їх застосування у практиці навчання української мови у початкових класах ЗЗСО;

– засвоєння студентами основних етапів розвитку дитячої літератури та основ літературознавства; формування умінь сприймати літературний твір для дітей як мистецтво слова; розвиток естетичного смаку, інтересу до художнього слова як духовної спадщини народу; розвиток образного мислення, комунікативних та творчих здібностей студентів; розвиток умінь моделювати літературний розвиток учнів початкової школи; засвоєння студентами наукової специфіки літературного процесу, теорії та історії методики навчання літературного читання у початковій школі.

– реалізація виховного потенціалу предмета з метою формування особистісно-професійних якостей майбутнього вчителя; формування готовності до мовленнєво-творчої активності у професійній діяльності; аналіз закономірностей функціонування системи початкової мовної освіти і її складників (навчально-виховний процес, учитель, учень тощо); розвиток умінь моделювати освітній процес на уроках української мови та літературного читання;

– ознайомлення з типологією уроків / інтегрованих занять із української мови та літературного читання; їх структурою, системою сучасних методів, прийомів і засобів навчання у початкових класах; традиційними та інноваційними формами організації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів; вивчення, аналіз та узагальнення досвіду педагогічної діяльності вчителів-практиків на сучасних уроках української мови та літературного читання.

3. Результати навчання за дисципліною

- знання української мови і методики її навчання у початкових класах, достатні для успішної професійної діяльності майбутніх педагогів;
- уміння ефективно і гнучко використовувати українську мову в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;
- здатність застосовувати мовно-мовленнєві знання і вміння в освітньому процесі початкових класів на уроках української мови;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти з української мови для початкових класів, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;
- вміння розробляти плани-конспекти та проводити уроки української мови у початкових класах, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;
- здатність контролювати й оцінювати навчальні досягнення учнів з української мови;

- вміння здійснювати пошук і вивчення інформації для формування мовних і мовленнєвих знань і вмінь учнів у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;
- здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкових класів для подальшого його творчого використання у власній професійній діяльності на уроках української мови та літературного читання;
- здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи лідерські якості, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів у професійній діяльності;
- вміння орієнтуватися в інформаційному (зокрема літературному) просторі;
- вміння швидко шукати інформацію, критично оцінювати її, застосовувати отримані знання для вирішення поставленої проблеми;
- вміння здійснювати пошук і огляд сучасної літератури для дітей у спеціальних наукових джерелах, дитячих журналах, газетах, використовуючи різноманітні ресурси (періодичні видання, веб-сайти, портали);
- вміння ефективно та гнучко використовувати знання з навчальної дисципліни в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;
- знання програмових вимог, переліку та змісту творів для класного та позакласного читання учнів початкової школи;
- здатність моделювати літературний розвиток учнів;
- здатність вести контроль за рівнем сформованості навички читання; добирати і проводити вправи для удосконалення навички читання відповідно до її встановлення;
- вміння здійснювати аналіз художнього твору та аргументувати власні судження;
- вміння визначати тему і мету уроку, розробляти урок / інтегроване заняття відповідно до мети, жанру, художніх особливостей твору;
- вміння розробляти плани-конспекти та проводити уроки з літературного читання із застосуванням сучасних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади побудови курсу Методика навчання української мови	2	2					
Тема 2. Наукові засади методики навчання грамоти	4	2	2				
Модульний контроль	2						
Разом	6	4	2				6
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ОСНОВАМИ МОВНОЇ ТЕОРІЇ							
Тема 3. Методика вивчення граматики (морфології, морфеміки) в початкових класах	4	2	2				
Тема 4. Методика вивчення граматики (синтаксису і пунктуації) в початкових класах	6	2		2	2		
Тема 5. Методика вивчення орфографії в початкових класах	6	2	2	2			
Тема 6. Методика вивчення лексикології в початкових класах	6	2		2	2		
Модульний контроль	2						
Разом	22	8	4	6	4		8
Змістовий модуль 3. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ							
Тема 7. Види мовленнєвої діяльності та методика їх вивчення у початкових класах	6	2	2	2			
Тема 8. Методика розвитку зв'язного мовлення учнів початкових класів	8	2	2	2	2		
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	4	4	2		6
Змістовий модуль 4. МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ							
Тема 9. Зміст предмета "Літературне читання" та його методична реалізація на уроках у 2-4 класах	6	2	2	2			
Тема 10. Методика формування навичок літературного читання	8	2	2	2	2		
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	4	4	2		6
Усього	56	20	14	14	8		26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ							
Тема 1. Методика ознайомлення з основами мовної теорії	4	2	2				
Тема 2. Методика розвитку усного і писемного мовлення	6	2		2	2		
Разом	10	4	2	2	2		2
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ							
Тема 3. Методика формування навичок літературного читання	4	2	2	2			
Разом	6	2	2	2			2
Усього	16	6	4	4	2		4

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Тема 1. Теоретико-методологічні засади побудови курсу методики навчання української мови. (2 год.)

Методика навчання української мови як галузь лінгводидактичної науки. Предмет, завдання, структура методики навчання української мови як навчальної дисципліни. Методологічні засади лінгводидактики. Зв'язок методики з іншими науками. Основні методи дослідження лінгводидактичної дійсності. Внесок визначних лінгводидактів у розвиток науки. Стратегії розвитку критичного мислення учнів на уроках української мови.

Основні поняття теми: лінвістика, лінгводидактика, мова, мовлення.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 4]

Тема 2. Наукові засади методики навчання грамоти (2 год.)

Характеристика основних змістових ліній мовної освіти молодших школярів. Лінгвістичні основи методики навчання грамоти молодших школярів. Психофізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. Добукварний період навчання грамоти в початкових класах. Букварний період навчання грамоти. Післябукварний період навчання грамоти. Структура й методика уроків читання і

письма в різні періоди навчання грамоти. Методика вивчення фонетики.

Основні поняття теми: звуки, букви, склади, слова, речення, схема слова, звукова будова слова, методи навчання грамоти, звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти, основні періоди навчання грамоти, фонетика.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 4]

Семінарське заняття 1. Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі. Чергування голосних і приголосних звуків.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ОСНОВАМИ МОВНОЇ ТЕОРІЇ

Тема 3. Методика вивчення граматики (морфології, морфеміки) в початкових класах (2 год.)

ГраMATика як розділ української мови. Предмет і завдання граматики. Розділи граматики. Методика вивчення граматики в початковій школі. Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі.

Морфеміка. Морфемна будова слова. Морфемний розбір слів і методика його проведення у початковій школі.

Морфологія як розділ граматики. Предмет і завдання морфології. Самостійні частини мови (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник). Службові частини мови (прийменник, частка, сполучник). Методика вивчення морфології в початковій школі. Морфологічний розбір частин мови і методика його проведення у початковій школі. Використання технології «Мозкова атака» у процесі вивчення морфології.

Основні поняття теми: граMATика, морфологія, морфеміка, частини мови, іменник, прикметник, дієслово, прислівник, прийменник, будова слова, префікс, корінь, суфікс, основа, закінчення.

Рекомендовані джерела

Основні: [1, 2, 4];

Додаткові: [2, 5, 6]

Семінарське заняття 2. ГраMATика і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Тема 4. Методика вивчення граматики (синтаксису і пунктуації) в початкових класах (2 год.)

Синтаксис як розділ граматики. Предмет і завдання синтаксису.

Види речень за метою висловлювання. Види речень за інтонаційним оформленням. Види речень за будовою.

Синтаксична будова висловлювання. Речення. Різні типи речень за метою

висловлювання та інтонацією. Зв'язок слів у реченні. Текст та його ознаки. Заголовок тексту. Структурні елементи тексту. Різновиди тексту. Методика вивчення тексту в початковій школі. Методика вивчення синтаксису в початковій школі.

Синтаксичний розбір речення і методика його проведення у початковій школі.

Пунктуація. Основні правила пунктуації, які вивчаються в початкових класах ЗЗСО. Методика вивчення пунктуації в початковій школі.

Основні поняття теми: словосполучення, речення, текст, заголовок тексту, абзац, крапка, кома, знак оклику, види речень за інтонацією, види речень за метою висловлювання.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [2, 5, 6]

Практичне заняття 1. Види граматичного розбору і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Лабораторне заняття 1. Синтаксичні особливості тексту та методика їх вивчення в початковій школі (2 год.)

Тема 5. Методика вивчення орфографії в початкових класах (2 год.)

Орфографія і методика її вивчення у початковій школі. Методика вивчення груп орфографічних правил. Умови формування орфографічної грамотності молодших школярів. Психологічні основи методики навчання орфографії. Правила правопису. Система орфографічних вправ і їх роль у набутті учнями міцних орфографічних навичок. Види правописних вправ. Методика проведення орфографічного розбору.

Методика роботи над фонетичними написаннями. Засвоєння молодшими школярами морфологічних написань. особливості засвоєння смислових написань. Запам'ятовування історичних написань. Робота над попередженням орфографічних помилок. Навчальні диктанти і їх місце у здобутті учнями орфографічно правильного письма. Застосування технології «гронування» у процесі вивчення орфографії.

Основні поняття теми: орфографія, орфографічні правила, види орфографічних вправ.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [1, 4, 5].

Семінарське заняття 3. Граматичний та антиграматичний напрями в методиці навчання орфографії. (2 год.)

Практичне заняття 2. Орфографічні помилки молодших школярів та методика роботи над ними (2 год.)

Тема 6. Методика вивчення лексикології в початкових класах (2 год.)

Методика вивчення елементів лексикології. Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі. організація вивчення лексикології на уроках української мови. Основні принципи опрацювання лексичних тем. Види вправ із лексики.

Поняття про слово. Робота над переносним значенням слів. Робота з багатозначними словами. робота над синонімами. Засвоєння молодшими школярами явища омонімії. Методика лексичного розбору. Елементи фразеології в навчанні рідної мови. Характеристика словника молодшого школяра. Словникова робота в початковій школі. Методика вдосконалення дитячого мовлення на лексичному рівні. Словниково-логічні вправи. Методика роботи з діалектизмами з використанням стратегії «асоціативний куш».

Основні поняття теми: лексика, лексичні одиниці, багатозначні слова, омоніми, синоніми, антоніми, пароніми, фразеологічні звороти, діалектизми.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [1, 4, 5].

Практичне заняття 3. Особливості сучасного уроку української мови в початковій школі (2 год.)

Лабораторне заняття 2. Види лексичного розбору та методика їх вивчення в початковій школі (2 год.)

Змістовий модуль № 3 МЕТОДИКА РОЗВИТКУ УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Тема 7. Види мовленнєвої діяльності та методика їх вивчення у початкових класах (2 год.)

Види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо) та методика їх навчання у початкових класах ЗЗСО. Особливості створення продуктивних та рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Методика удосконалення усних видів мовленнєвої діяльності у початкових класах ЗЗСО. Методика навчання учнів початкових класів читання. Методика навчання учнів початкових класів письма.

Основні поняття теми: письмо, аудіювання, говоріння, читання, види мовленнєвої діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [1, 4, 5]

Семінарське заняття 4. Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови у початкових класах (2 год.)

Практичне заняття 4. Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення (2 год.)

Тема 8. Розвиток зв'язного мовлення учнів початкових класів (2 год.)

Монологічне і діалогічне мовлення. Види монологу (опис, розповідь, міркування). Функціональні особливості розповіді. Методика використання стратегії «кубування» в процесі навчання розповіді у початкових класах ЗЗСО. Функціональні особливості опису. Одночасність подій в описі. Види опису. Методика інтегрованого тематично-проектного навчання опису у початкових класах ЗЗСО. Функціональні особливості міркування, як логічної категорії. Структурні компоненти міркування. Методика інтегрованого тематично-проектного навчання учнів початкових класів створювати тексти-міркування.

Переказ. Види переказу. Особливості навчання різним видам переказу учнів у початкових класів ЗЗСО. Різниця між різними видами переказу. Методика навчання вибіркового переказу. Методика навчання стислого переказу. Методика навчання творчого переказу.

Види творів та методика навчання їх написання у початковій школі. Твори-монологи. Твір-опис та методика його написання у початковій школі. Твір-розповідь та методика його написання у початкових класах ЗЗСО. Твір-роздум (міркування) та методика його написання у початковій школі. Твори, які включають в себе діалоги.

Основні поняття теми: опис, розповідь, міркування, діалог, монолог, твір, переказ.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [1, 4, 5]

Семінарське заняття 5. Методика мовленнєвого розвитку учнів у початкових класах (2 год.)

Практичне заняття 5. Функціональні особливості різновидів монологічного мовлення (2 год.)

Лабораторне заняття 3. Типи уроків з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів (2 год.)

Змістовий модуль 4. МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

Тема 9. Зміст предмета “Літературне читання” та його методична реалізація на уроках у 2-4 класах

Історичні передумови започаткування літературної освіти в початковій школі. Літературне читання як навчальний предмет. Сутність і змістові лінії літературної освіти. Коло читання. Принципи визначення змісту читання Літературний розвиток учнів на уроках читання на основі стратегії ЗХД. Мовленнєвий розвиток учнів на уроках літературного читання. Розвиток творчої діяльності учнів на основі прочитаного.

Основні поняття теми: коло читання, літературна освіта, зміст читання, процес читання.

Рекомендовані джерела

Основні: [2, 4, 5];

Додаткові: [1, 4, 5]

Семінарське заняття 6. Методична реалізація змістових ліній на уроках літературного читання (2 год.)

Практичне заняття 6. Методика проведення уроків літературного читання. Уроки класного читання. (2 год.)

Тема 10. Методика формування навичок літературного читання

Уроки класного читання їх мета і завдання в початкових класах. Класифікація уроків літературного читання в початкових класах Дидактична структура уроку ознайомлення з новим твором. Робота з текстом. Уроки узагальнення вивченого матеріалу. Нестандартні уроки читання.

Якісне читання, його характеристика. Способи, види і форми учнівського читання. Свідоме читання. Словникова робота на уроках читання. Смісловий і структурний аналізи твору. Правильне читання. Прийоми вироблення правильного читання. Швидке читання. Формування навичок швидкого читання. Виразне читання. Система роботи для його формування.

Основні поняття теми: якості читання, види читання, якості читання, прийоми вироблення навичок якісного читання.

Рекомендовані джерела

Основні: [1, 4, 7];

Додаткові: [2, 3, 6]

Семінарське заняття 7. Методика проведення уроків позакласного читання у початкових класах ЗЗСО

Практичне заняття 7. Особливості вивчення творів різних жанрів на уроках літературного читання Система роботи з дитячою книжкою (2 год.)

Лабораторне заняття 4. Методика формування навичок якісного читання (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	4	4	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	3	3	2	2	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	2	2	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	3	30	2	20	2	20
Робота на лабораторному занятті	10	-	-	2	20	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			41		111		87		87
Максимальна кількість балів		326							
Розрахунок коефіцієнта		5,4							

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виготовлення наочності для роботи з новою буквою на уроках читання й письма. 2. Розробка сценаріїв свята «Прощання з «Букварем» 3. Аналіз програми НУШ щодо змісту післябукварного періоду навчання грамоти. 4. Звуко-складовий і звуко-буквений аналізи слів (аналіз 20 слів). 5. Заповнення зошитів для письма з друкованою основою 	6	5
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти план-конспект уроку вивчення граматики у початковій школі (тема за вибором) 2. Розробити фрагмент уроку вивчення різних частин мови у початковій школі 3. Розробити комплекс вправ з формування у другокласників пунктуаційних умінь. 4. Розробити фрагмент уроку вивчення синтаксису в початковій школі 5. Підготувати методичні комплекти з відеоматеріалами та інтерактивними сторінками до однієї з тем змістового модулю. 	8	5
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання конспектів уроків з написання переказів (а/детального, б/ стислого, в/ вибіркового). 2. Добір та аналіз високохудожніх текстів для переказу (структура, мікротеми, план, бесіда за змістом, мовний аналіз, орфографічна підготовка). 3. Складання конспектів уроків з розвитку зв'язного мовлення (2.3.4. класи). 4. Формулювання методичних рекомендацій з виховання звукової культури мовлення молодших школярів 5. Створення методичної схеми (моделі) роботи із словами тематичного словника (10 слів) (етапи, їх завдання, прийоми роботи). 	6	5
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Групування творів підручників «Літературне читання» по жанрах, визначення їх тематичного спрямування; короткі розповіді про їх авторів. 2. Складання термінологічного словника літературознавчих термінів (проілюструвати прикладами з «Літературне читання»). 3. Складання програми дитячого літературного ранку . класах. 4. Аналіз шкільних книг з позакласного читання для 1-4 кл. 5. Підготувати по 2 вправи з кожного напрямку роботи: словникова робота за конкретним твором; вправи на розширення «поля читання»; вправи з розвитку навички виразного читання, підготовка партитури тексту для читання; вправи для розвитку темпу читання. 	6	5
	Разом	26	20

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування (25 питань).

6.3.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Семестрове оцінювання здійснюється у формі екзамену з дисципліни «Українська мова та література з методикою навчання». Форма проведення письмова (комп'ютерне тестування). За правильну відповідь на кожне запитання тесту студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання тесту – 40.

6.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

- Методика навчання української мови як галузь лінгводидактичної науки.
- Предмет, завдання, структура методики навчання української мови як навчальної дисципліни.
- Специфіка шкільного предмета «Українська мова» в початкових класах. Діючі підручники для початкової школи.
- Зв'язок методики з іншими науками. Методологічні засади лінгводидактики.
- Основні методи дослідження лінгводидактичної дійсності.
- Внесок визначних лінгводидактів у розвиток науки. Джерела вивчення курсу.
- Характеристика основних змістових ліній мовної освіти молодших школярів.
- Принципи побудови шкільних підручників з навчання грамоти.
- Лінгвістичні основи методики навчання грамоти молодших школярів.
- Психофізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.
- Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Основні періоди та етапи навчання грамоти за цим методом.
- Основні навчально-виховні завдання добукварного періоду.
- Форми виявлення ступеня готовності дітей до навчання грамоти.
- Методика розвитку усного мовлення й мислення дітей у добукварний період.
- Методика формування початкових уявлень про слово, речення, висловлювання.
- Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями. Розвиток фонетичного слуху. Робота над усуненням вад мовлення.
- Методика підготовки першокласників до письма. Особливості навчання письма ліворуких учнів.
- Характеристика дидактичного матеріалу, засобів унаочнення.
- Три етапи букварного періоду навчання грамоти. Завдання кожного з них.
- Види аналітико–синтетичних вправ на кожному етапі букварного періоду, методика проведення.
- Види словникових та словниково-логічних вправ, методика проведення.
- Методика роботи над реченням і зв'язним текстом у період навчання грамоти. Прийоми опрацювання тексту та сюжетного малюнка.
- Методика формування навичок безвідривного письма слів. Прийоми вироблення ритмічного письма.

- Графічна будова букви, методичні прийоми пояснення елементів друкованих та писаних букв.
- Методика ознайомлення з новою буквою та звуками, які вона позначає на письмі.
- Післябукварний період навчання грамоти. Основні його завдання.
- Зміст, структура і методика уроків мови в добукварний період навчання грамоти.
- Структура й методика уроків читання в букварний період.
- Структура й методика уроків письма в букварний період.
- Особливості уроків читання в післябукварний період.
- Психолого-лінгвістичні основи методики розвитку зв'язного мовлення учнів.
- Структура й зміст програми з розвитку мовленнєвих умінь, формування культури мовлення й етики мовного спілкування учнів 1-4 класів.
- Основні напрями роботи з розвитку мовлення учнів на вимовному, лексичному, синтаксичному рівнях.
- Прийоми навчання зв'язних висловлювань молодших школярів. Комплексні вправи з розвитку зв'язного мовлення.
- Місце переказів у системі роботи з розвитку зв'язного мовлення. Вимоги до навчальних переказів.
- Види переказів. Підготовка до їх написання.
- Методика проведення детального, вибіркового, стислого переказів.
- Мовні помилки, їх класифікація.
- Методика попередження й виправлення мовних помилок.
- Місце творів у системі роботи з розвитку зв'язного мовлення. Вимоги до них.
- Класифікація учнівських творів. Основні етапи роботи над учнівським твором.
- Особливості підготовчої роботи до складання творів різних видів.
- Критерії й норми оцінювання учнівських переказів й творів.
- Ознайомлення школярів з прямим і переносним значенням слова, багатозначними словами, найпоширенішими омонімами.
- Синоніми, антоніми, методика їх опрацювання на уроках рідної мови. Методика опрацювання фразеологічних одиниць з молодшими школярами.
- Прийоми розвитку діалогічного й монологічного мовлення молодших школярів.
- Мета, завдання, зміст навчання елементів фонетики, граматики, орфографії в початковій школі.
- Структурування курсу української мови в початковій школі. Структура підручника з мови, його функції. Принцип розташування матеріалу за роками навчання.
- Процес формування граматичних понять в учнів та обсяг граматичних визначень, засвоєння їх учнями.
- Сучасні методи і прийоми навчання елементів фонетики, граматики, орфографії. Прийоми програмованого навчання; застосування комп'ютера.
- Формування поняття про речення та його типи.
- Методика поетапного засвоєння понять «основа речення», «головні й другорядні члени речення».
- Методика роботи над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення.
- Ознайомлення з однорідними членами речення.

- Практичне ознайомлення зі складним реченням.
- Види вправ із синтаксису й пунктуації.
- Методика вивчення іменника за лінійно-концентричним принципом навчання.
- Методика ознайомлення з прикметником на уроках рідної мови.
- Методика вивчення дієслова.
- Методика вивчення числівника, займенника, прислівника в початкових класах.
- Методика роботи над прийменниками, сполучниками.
- Види вправ. Методика проведення морфологічного розбору.
- Місце й завдання роботи з вивчення теми «Будова слова». Труднощі вивчення теми, їх причини.
- Особливості роботи з ознайомлення з основою слова і його закінченням, коренем, префіксом, суфіксом, їх роллю у словозміні й словотворенні. Морфемний розбір слів.
- Методика формування уявлення про фонетичну систему української мови у зв'язку з графікою й орфоepією.
- Принципи української орфографії. Граматичний та антиграматичний напрями в методиці навчання орфографії.
- Уявлення про орфограму. Класифікація орфограм.
- Орфографічні правила. Особливості роботи з ними.
- Методи і прийоми навчання орфографії
- Робота над орфографічними помилками.
- Типи і структура уроків української мови, вимоги до їх планування, підготовки й проведення.
- Основні етапи комбінованого уроку.
- Контрольні уроки та уроки аналізу контрольних робіт.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 14 год., семінарські заняття – 14 год., лабораторні заняття – 8 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., іспит – 9 год.

8. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 14 год., семінарські заняття – 14 год., лабораторні заняття – 8 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., іспит – 9 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модулі	ЗМ I						ЗМ II							
Назва модуля	ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ						МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ОСНОВАМИ МОВНОЇ ТЕОРІЇ							
К-сть балів за модуль														
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Дати														
Теми лекцій (відвідування – 10 балів)	Теоретико-методологічні засади побудови курсу методики навчання української мови.	Наукові засади методики навчання грамоти		Методика вивчення граматики (морфології, морфеміки) в початкових класах		Методика вивчення граматики (синтаксису і пунктуації) в початкових класах			Методика вивчення орфографії в початкових класах			Методика вивчення лексикології в початкових класах		
Теми семінарських занять (відвідування та робота під час заняття – 7*11= 77 балів)			Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі. Чергування голосних і приголосних звуків.		ГраMATика і методика її вивчення у початковій школі				ГраMATичний та антиграматичний напрями в методичній навчання орфографії					
Теми практичних занять (відвідування та робота під час заняття – 7*11= 77 балів)						Види граматичного розбору і методика їх вивчення у початковій школі			Орфографічні помилки школярів та методика роботи над ними			Особливості сучасного уроку української мови в початковій школі		
Теми лабораторних занять (відвідування та робота під час заняття – 4*11= 44 бали)							Синтаксичні особливості тексту та методика їх вивчення в початковій школі						Види лексичного розбору та методика їх вивчення в початковій школі	
Самостійна робота (4*5=20 балів)	5 балів						5 балів							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 25 балів						Модульна контрольна робота № 2 25 балів							
Підсумковий контроль														

Тиждень	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Модулі	ЗМ III							ЗМ IV						
Назва модуля	МЕТОДИКА РОЗВИТКУ УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ							МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ						
К-сть балів за модуль														
Лекції	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Дати														
Теми лекцій (відвідування – 10 балів)	Види мовленнєвої діяльності та методика їх вивчення у початкових класах ЗССО			Розвиток зв'язного мовлення учнів початкових класів				Зміст предмета “Літературне читання” та його методична реалізація на уроках у 2-4 класах			Методика формування навичок літературного читання			
Теми семінарських занять (відвідування та робота під час заняття – 7*11= 77 балів)		Види мовленнєвої діяльності у методиці навчання української мови у початкових класах ЗССО			Методика мовленнєвого розвитку учнів у початкових класах				Методична реалізація змістових ліній на уроках літературного читання			Методика проведення уроків позакласного читання у початкових класах		
Теми практичних занять (відвідування та робота під час заняття – 7*11= 77 балів)			Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності та особливості їх творення			Функціональні особливості різновидів монологічного мовлення				Методика проведення уроків літературного читання. Уроки класного читання			Особливості вивчення творів різних жанрів на уроках літературного читання Система роботи з дитячою книжкою	
Теми лабораторних занять (відвідування та робота під час заняття – 4*11= 44 балів)							Типи уроків з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів							Методика формування навичок якісного читання
Самостійна робота (4*5=20 балів)	5 балів							5 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 3 25 балів							Модульна контрольна робота № 4 25 балів						
Підсумковий контроль														

9. Рекомендовані джерела

Основні

1. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. / М. С. Вашуленко. – К. : Освіта, 2014. – 268 с.
2. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2011. – 364 с.
3. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс : Посібник для студентів пед. університетів та інститутів / Кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2011. – 366 с.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи (2016). Режим доступу: <http://osvita.ua/school/program/8793/>
5. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 416 с.

Додаткові

1. Вашуленко М.С. Орфоепія і орфографія в 1 – 3 класах / М. С. Вашуленко. – К. : Рад. шк., 2012. – 103 с.
2. Вашуленко М.С. Удосконалення змісту і методики навчання рідної мови в 1-4 класах / М.С. Вашуленко. – К. : Рад. школа, 2011. – 35 с.
3. Гудзик І. П. Аудіювання українською мовою: посіб. / І. П. Гудзик. – К. : Педагогічна думка, 2003. – 144 с.
4. Мацько Л.І. Українська мова як засіб формування національної свідомості / Л.І. Мацько // Українська мова як державна в Україні : зб. матеріалів. – К. : 2016. – С.74–82.
5. Методика викладання української мови: навч. посібник / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; за ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид. перероб. і допов. – К. : Вища шк., 2010. – 398 с.
6. Пономарьова К. І. Формування в молодших школярів умінь будувати зв'язні висловлювання / К.І. Пономарьова // Поч. школа. – 2013. – № 11. – С.29–33.
7. Тоцька Н. І. Фонетика української мови та її вивчення в початкових класах / Н. І. Тоцька. – К. : Рад. шк. – 2014. – 176 с.
8. Державний стандарт початкової освіти [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
9. Концепція «Нова українська школа» [електронний ресурс]. – режим доступу : https://rada.info/upload/users_files/40056237/e74a979f4f08da6b69a20b361f400756.pdf
10. Типова освітня програма розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_pid_kerivnictvom_r_b_shijana/316-1-0-7365

11. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_rozrobлена_pid_kerivnictvom_o_ja_savchenko/316-1-0-7364